vezénylés

 vezenyles_karmesterpalca.jpg [1]
 vezenyles.jpg [2]

A vezénylés egy zenei együttes [3], zenekar [4] karmester [5] (karnagy, dirigens) által történõ irányítása.

A vezénylés mesterségbeli és elõadó-mûvészi feladat is. Ez utóbbi a zeneszerzõ [6], ill. az adott mû egyéni felfogása szerinti értelmezése, és ennek tolmácsolása az elõadókon keresztül a közönség felé. Ez jóval több, mint a partitúrá [7]ban rögzítettek betanítása.

A kórus [8]ok dirigálása finomabb, kevésbé látványos módon történik a zenekarok vezényléséhez képest.

Fokozatosan vált a vezénylés önálló zenemûvészeti alkotó tevékenységgé. A 19. század végén vezénylõ karmesterek már nagyon hasonlóak voltak mai kollégáikhoz.

A karmester [5] szinte egész testével (kézjel [9]ek, arcjáték, gesztus [10]ok) közli érzelmeit és utasításait. A vezénylés a két kéz egymást kiegészítõ, közös munkája.
Egyes karmesterek szerint a jobbkéz, -melyben a pálca van-, határozza meg a tempó [11]t és ritmus [12] alapkarakterét, metrum [13]át.
A bal kéz inkább érzelmeket, hangulatot fejezi ki. Megrajzolja a zenei vonalakat, a dallamíveket, a játék intenzitást. Jelzi a fokozást, erõsítést, halkítást, gyengítést.
Leonard Bernstein nem ért egyet azzal a nézettel, hogy a karmester jobb kezének csak ütemeznie kell, és a bal kéz hivatott az érzelmek kifejezésére. Szerinte egyetlen karmester sem oszthatja ketté önmagát ütemezőre és előadóra.
Mitropoulos egy alkalommal így fogalmazott: "Hiszem, hogy a kezek kommunikációja híven kifejezi azt, amit érzek. Azt gondolom, pusztán a kezeimmel jobban ki tudom magam fejezni. A kéz gesztus [10]ai eljutnak a zenészhez, mivel közvetlenül a lelkét érinti meg."

A karmesteri pálca szerepe elsõsorban az, hogy a kéz mozdulatait világossá tegye és megnövelje. Lehet egészen hosszú (60 cm.), de van aki egyáltalán nem használta vagy használja (mint például Boulez, Stokowsky, Mitropoulos.)

Conducting Patterns► [14]

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/vezenyles

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/vezenyles_karmesterpalca.jpg
[2] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/vezenyles.jpg
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/egyuttes
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/zenekar
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/karmester
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/zeneszerzo
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/partitura
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/korus
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/kezjel
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/gesztus
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/tempo

[12] https://www.zenci.hu/szocikk/ritmus
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/metrum
[14] http://www.people.vcu.edu/%7Ebhammel/theory/resources/flash/conduct.html